

AMNESTY INTERNATIONAL

ПУБЛИЧНО ИЗЯВЛЕНИЕ

9 юли 2014

Index: EUR 05/003/2014

КРЕПОСТТА ЕВРОПА ФАКТИ И ЧИСЛА

РЕЧНИК

Бежанец е човек, който е избягал от собствената си страна, защото има основателен страх от преследване и правителството не може или не иска да го защити.

Процедурите за предоставяне на убежище са предназначени да се определи дали някой отговаря на юридическото определение за бежанец. Когато една страна признава някого за бежанец, тя му дава международна закрила, като заместител на закрилата в страната, от която произлиза.

Човек, търсещ убежище, е този, който бяга от страната си, за да търси закрила, но все още предстои да бъде признат за бежанец. Докато молбата за убежище се разглежда, търсещият убежище не трябва да бъде принуждаван да се връща в страната, от която произлиза.

Насилствено е връщането на някого в страна, където той (или тя) ще бъде изложен на риск от сериозни нарушения на човешките му права. Международното право забранява прехвърлянето на някого в страна, където животът и свободата му са изложени на риск - принцип за забрана за насилствено връщане.

Отблъскването се случва, когато хора са изтласкани обратно през границата по суша или по море, без да имат възможност да оспорят принудителното си връщане. Депортирането на група от хора, без да се разглежда всеки случай поотделно, е **колективно експулсиране** и е забранено съгласно международното право.

ФАКТИТЕ

В края на 2013 г., страните, приели най-голям брой бежанци, са: Пакистан, Иран, Ливан, Йордания, Турция, Кения, Чад, Етиопия, Китай и САЩ.

От началото на кризата в Сирия през 2011 година, повече от 2,8 милиона сирийци са избягали от домовете си. До края на април 2014 само 96 000 са достигнали Европа и са потърсили убежище.

През 2013 г. 48 на сто от всички нередовно пристигащи и 63 на сто от всички, които пристигат редовно по море в Европа, са от Сирия, Еритрея, Афганистан и Сомалия, страни, разкъсвани от конфликти и широко разпространени нарушения на човешките права.

В рамките на само две седмици през октомври 2013 г, повече от 400 души загинаха при две корабокрушения край бреговете на Лампедуза, италиански остров в Средиземно море. В две последователни корабокрушения на 11 и 12 май 2014 г. най-малко 50 души загинаха си между Либия и Италия, и още стотици са изчезнали и се смятат за загинали.

ПАРИТЕ

В периода 2007-2013 г. Европейския съюз (ЕС) задели близо 4 млрд. евро за процедури за предоставяне на убежище, интеграция, връщане на граждани в трети страни и граничен контрол. Почти половината от тях (1,820 млн. евро) беше отпусната за граничен контрол. Само 17 на сто (700 милиона евро) бяха заделени за подпомагане на процедури за предоставяне на убежище.

Разпределение на фондовете за бежанци и външни граници в някои държави-членки 2007-2013 г.		
	Фонд за бежанци	Фонд за външни граници
България	€4,295,548.61	€38,131,685.92
Гърция	€21,938,521.14	€207,816,754.58
Испания	€9,342,834.50	€289,394,768.35

През 2012 г. 20 млн. евро бяха заделени от ЕС, за да се помогне на Турция "да укрепи капацитета за наблюдение на границите". Същата година хуманитарната помощ за Турция - където 280 000 сирийци са потърсили закрила след избухването на кризата в Сирия през 2011 г. - е само 3.8 млн. евро от Европейската комисия и 10.5 млн. евро от всички страни-членки на ЕС.

ОТГОВОРЪТ НА ЕС СПРЯМО НЕЗАКОННАТА МИГРАЦИЯ

Frontex, Европейската агенция за управление на оперативното сътрудничество по външните граници на държавите-членки на Европейския съюз, започва да функционира през 2005 година. Нейната основна задача е да координира съвместни операции между държавите-членки относно външните морски, сухопътни и въздушни граници на ЕС.

ЕС и държавите-членки се опитват да създадат **буферна зона**, чрез сключване на споразумения за сътрудничество със съседни страни, които им помагат да блокират незаконната миграция към Европа.

Европейската система за наблюдение на границите (EUROSUR) започна да функционира през декември 2013 година. Тя включва обмяна на информационни технологии, които се използват от националните органи на държавите-членки на ЕС и участващите в Шенген държави (26-те европейски държави, които са премахнали паспортния контрол между границите си) за засилване на граничния контрол и сътрудничество както между държавите, включително граничещи държави, които не са членки на ЕС, и Frontex. Смята се, че цената на Eurosur за периода от 2011 до 2020 г. ще бъде 338 млн. евро.

В България, стационарни и движещи се камери и датчици за движение покриват 58 километровата отсечка по протежението на границата с Турция. Системата се използва не само за залавянето на мигрантите и бежанците, които са пресекли границата с България неправомерно, но също така и да ги спре дори да достигат българската граница. Камерите, разположени на границата, проследяват всяко движещо се тяло на турска територия в рамките на 15 км от границата.

СПОРАЗУМЕНИЯ ЗА ОБРАТНО ПРИЕМАНЕ

Споразумения на ЕС за **реадмисия**, определят процедурите за експулсиране на граждани на страни извън ЕС, които се намират неправомерно на територията на ЕС, обратно в страната на произход или транзит. Въпреки че споразуменията за реадмисия трябва да се отнасят само за нередовни мигранти, има сериозни опасения, че лица, търсещи убежище, могат също да бъдат изпратени обратно към транзитните или изходни страни, без достъп до процедурите за предоставяне на убежище. Това може да се случи, в страни-членки със системни недостатъци в процедурите им за предоставяне на убежище, като например България и Гърция.

ПРАВА НА ЧОВОКА ПОД РИСК ДА БЪДАТ НАРУШЕНИ ПО ГРАНИЦИТЕ НА ЕС:

- Право на живот
- Право на свобода и сигурност на личността (забрана за произволно задържане)
- Забрана за изтезания или жестокости, нечовешко или унижително отнасяне или наказание
- Право да напусне всяка страна, включително собствената си
- Право да търси и да получи убежище от преследване
- Право на ефективно средство за компенсация
- Забрана за колективно експулсиране
- Никой не може да бъде експулиран, екстрадиран или насилствено отстранен в държава, където е налице реален риск, че той или тя ще бъдат подложени на смъртно наказание, изтезания или други форми на жестокост, нечовешко или унижително отнасяне или наказание .
- Договарящите държави да не налагат санкции на мигранти и бежанци заради тяхното незаконно влизане или присъствие в страната
- При всички действия, отнасящи се до децата [...] интересите на детето са от първостепенно значение.

КРАЙ/